

Η κρίση στα Βαλκάνια

Κατά τον 19ο αιώνα, η Οθωμανική Αυτοκρατορία αντιμετώπισε πολλά προβλήματα. Σταδιακά έχανε εδάφη.

Την ίδια εποχή, οι βαλκανικοί λαοί αγωνίζονταν για την ελευθερία τους.

https://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2188/Istoria_ST-Dimotikou_html-empl/index4_6.html

ΒΡΕΣ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ
ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ
ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ

Οι Μεγάλες Δυνάμεις και η Οθωμανική Αυτοκρατορία

Παρακμή

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία έχανε σταδιακά την ισχύ της.

Επιρροή

Οι Μεγάλες Δυνάμεις επιδίωκαν να αυξήσουν την επιρροή τους.

Συγκρούσεις

Οι βαλκανικοί λαοί διεκδικούσαν την ανεξαρτησία τους.

Η Ελλάδα στον 19ο αιώνα

Πρωτοπόροι

Οι Έλληνες δημιούργησαν πρώτοι ανεξάρτητο κράτος στα Βαλκάνια.

Επιρροή

Το παράδειγμα των Ελλήνων ακολούθησαν και άλλοι βαλκανικοί λαοί.

Τουρκική παρουσία

Οι Τούρκοι εξακολουθούσαν να κατέχουν πολλά εδάφη στα Βαλκάνια.

Το Ανατολικό Ζήτημα

Εθνικοί ανταγωνισμοί

Διεκδικήσεις εδαφών μεταξύ βαλκανικών λαών

Οικονομικά συμφέροντα

Εμπορικά συμφέροντα των Μεγάλων Δυνάμεων

Πολιτικές επιδιώξεις

Επιδιώξεις επιρροής στην περιοχή

Το Ανατολικό Ζήτημα αφορούσε τη διανομή των εδαφών της παρακμάζουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Περιέπλεκε τις σχέσεις μεταξύ των λαών.

Εξέγερση στην Ερζεγοβίνη

1875

Ξεσπά εξέγερση στην Ερζεγοβίνη κατά της Οθωμανικής κυριαρχίας.

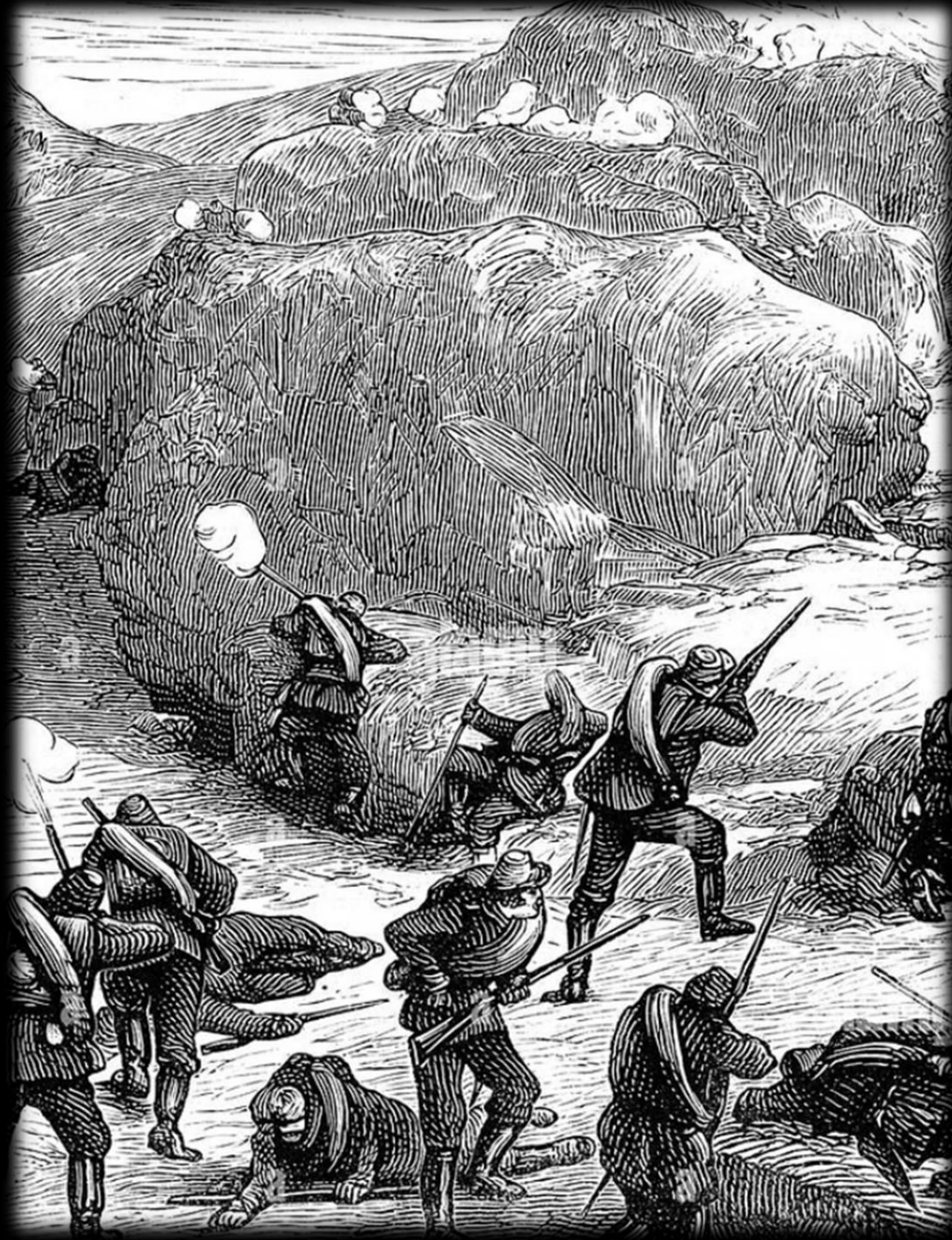
1876

Το επαναστατικό κίνημα επεκτείνεται στη Βουλγαρία, τη Σερβία και το Μαυροβούνιο.

Αντίδραση

Ο Σουλτάνος μεταφέρει στρατιωτικές δυνάμεις στις επαναστατημένες περιοχές.

Η εμπλοκή της Ρωσίας

Είσοδος στον πόλεμο

Το 1877 η Ρωσία εισέρχεται στον πόλεμο υπέρ των Σλάβων.

Στρατηγικά συμφέροντα

Η Ρωσία ενδιαφερόταν για τους σλαβικούς λαούς των Βαλκανίων.

Νίκη

Η Ρωσία νικά την Οθωμανική Αυτοκρατορία στον πόλεμο.

Η Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου

Υπογραφή

Μάρτιος 1878: Υπογράφεται η Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου.

Βουλγαρικό κράτος

Προβλέπεται η ίδρυση αυτόνομου βουλγαρικού κράτους.

Εδαφικές παραχωρήσεις

Η Βουλγαρία θα περιελάμβανε σχεδόν ολόκληρη τη Μακεδονία.

Απεικόνιση των συζητήσεων που οδήγησαν στην υπογραφή της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου (1878)

Ελληνικές διεκδικήσεις

Ελληνικά συμφέροντα

Η Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου έβλαπτε τις ελληνικές διεκδικήσεις.

Μακεδονία

Η Ελλάδα διεκδικούσε περιοχές της Μακεδονίας.

Ελληνικοί πληθυσμοί

Πολλοί Έλληνες κατοικούσαν στις διεκδικούμενες περιοχές.

Χάρτης με τις μεταβολές των συνόρων στα Βαλκάνια το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα. Η περιοχή της Θεσσαλίας (ροζ χρώμα) ενσωματώθηκε στην Ελλάδα (κίτρινο χρώμα) το 1881

Αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων

Βρετανία

Αντιτίθεται στη ρωσική επέκταση προς τη Μεσόγειο.

Γερμανία

Επιδιώκει ρόλο διαιτητή στις ευρωπαϊκές υποθέσεις.

Οι τρεις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, Αγγλία, Αυστροουγγαρία και Ρωσία, παρομοιάζονται με γάτες που έχουν μπλεχθεί στο κουβάρι που φέρει την ένδειξη Ανατολικό Ζήτημα, Ruck, Νέα Υόρκη, 1878

Αυστροουγγαρία

Επιδιώκει διατήρηση της επιρροής της στα Βαλκάνια.

Γαλλία

Ανησυχεί για τη διατάραξη της ισορροπίας δυνάμεων.

Το Συνέδριο του Βερολίνου

Σύγκληση

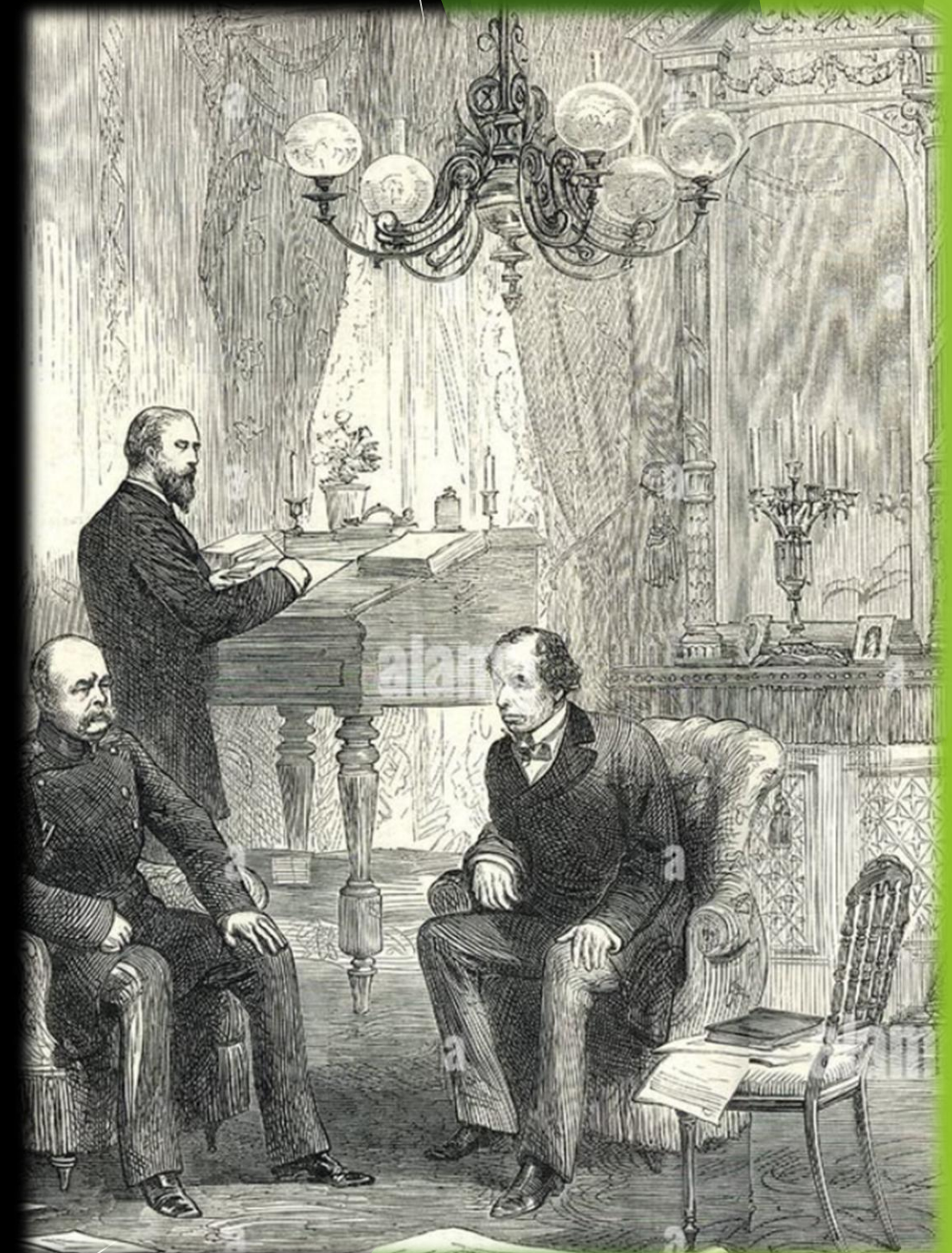
Το καλοκαίρι του 1878 συγκαλείται συνέδριο στο Βερολίνο.

Συμμετοχή

Συμμετέχουν όλες οι Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής.

Στόχος

Αναθεώρηση της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου.

Η Συνθήκη του Βερολίνου

1878

Έτος υπογραφής

Ιούλιος 1878

3

Ανεξάρτητα κράτη

Σερβία, Μαυροβούνιο, Ρουμανία

1

Αυτόνομη ηγεμονία

Ανατολική Ρωμυλία

Αλλαγές για τη Βουλγαρία

Αυτονομία

Η Βουλγαρία παρέμεινε αυτόνομη περιοχή υπό οθωμανική επικυριαρχία.

Εδαφικές απώλειες

Έχασε τις περισσότερες περιοχές που της είχαν αποδοθεί με τη Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου.

Μακεδονία

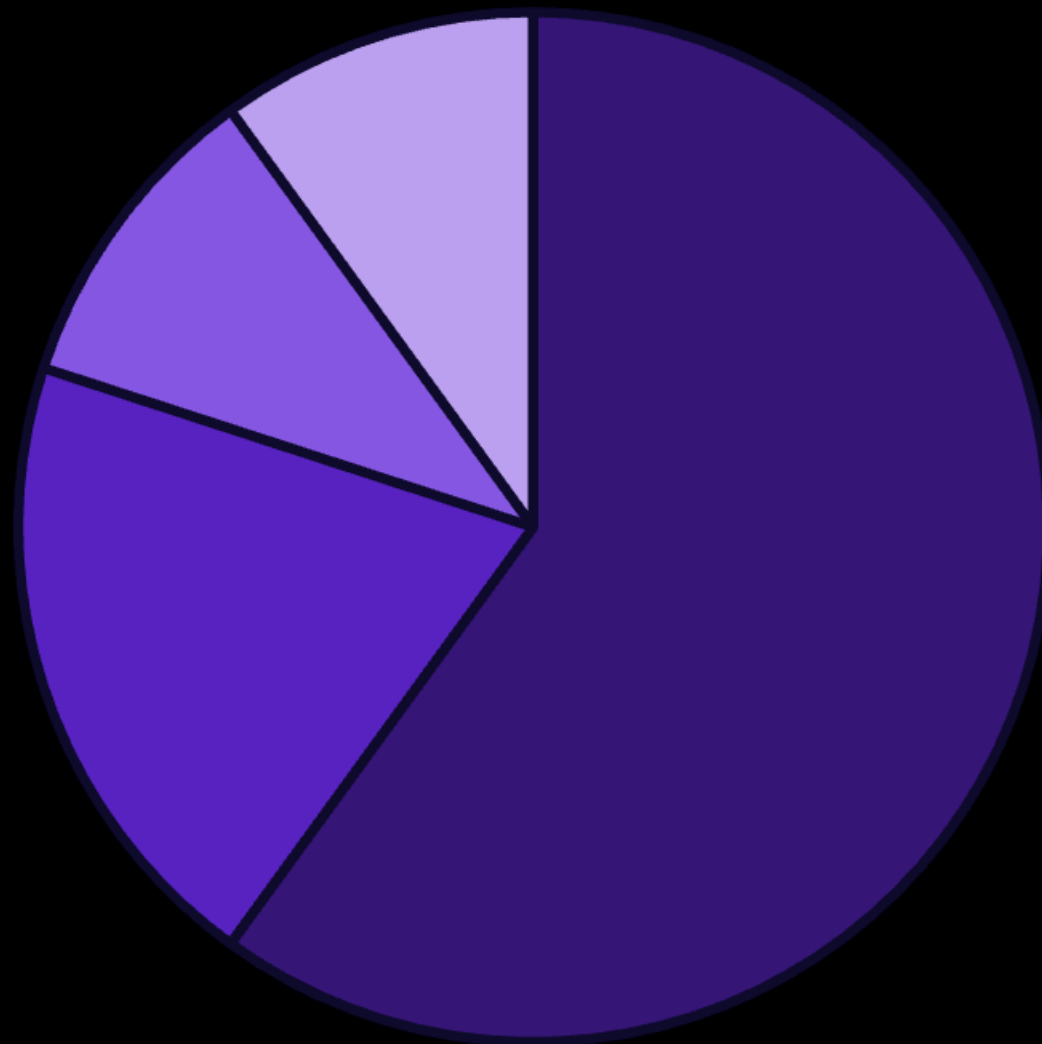
Η Μακεδονία επέστρεψε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Ανεξαρτησία Βαλκανικών κρατών

► Η Συνθήκη του Βερολίνου αναγνώρισε την ανεξαρτησία της Σερβίας, του Μαυροβουνίου και της Ρουμανίας. Αυτά τα κράτη απέκτησαν διεθνή αναγνώριση.

Η Ανατολική Ρωμυλία

■ Βούλγαροι

■ Τούρκοι

■ Έλληνες

■ Άλλοι

Η Ανατολική Ρωμυλία έγινε αυτόνομη ηγεμονία με τη Συνθήκη του Βερολίνου. Είχε μικτό πληθυσμό διαφόρων εθνοτήτων.

Η προσάρτηση της Ανατολικής Ρωμυλίας

1

1885

Η Βουλγαρία προσαρτά την Ανατολική Ρωμυλία.

Αντίδραση Ελλάδας

Η Ελλάδα κηρύσσει επιστράτευση.

Παρέμβαση

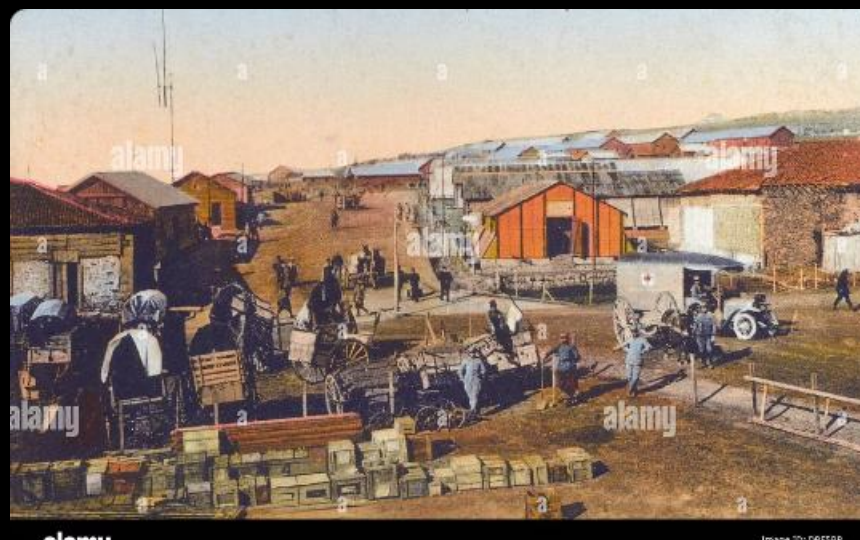
Οι Μεγάλες Δυνάμεις εμποδίζουν την πολεμική σύγκρουση.

Η επιστράτευση της Ελλάδας

Στρατιωτική ετοιμότητα

Η Ελλάδα κάλεσε τους πολίτες στα όπλα για ενδεχόμενο πόλεμο

Προετοιμασίες

Ο ελληνικός στρατός προετοιμαζόταν για πιθανή σύγκρουση.

Ηγεσία

Η στρατιωτική ηγεσία σχεδίαζε την αντίδραση της χώρας.

Παρέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων

Διπλωματικές πιέσεις

Οι Μεγάλες Δυνάμεις άσκησαν διπλωματικές πιέσεις στην Ελλάδα.

Αποτροπή πολέμου

Κατάφεραν να αποτρέψουν μια πολεμική σύγκρουση στα Βαλκάνια.

Ναυτικός αποκλεισμός

Απειλήσαν με ναυτικό αποκλεισμό των ελληνικών λιμανιών.

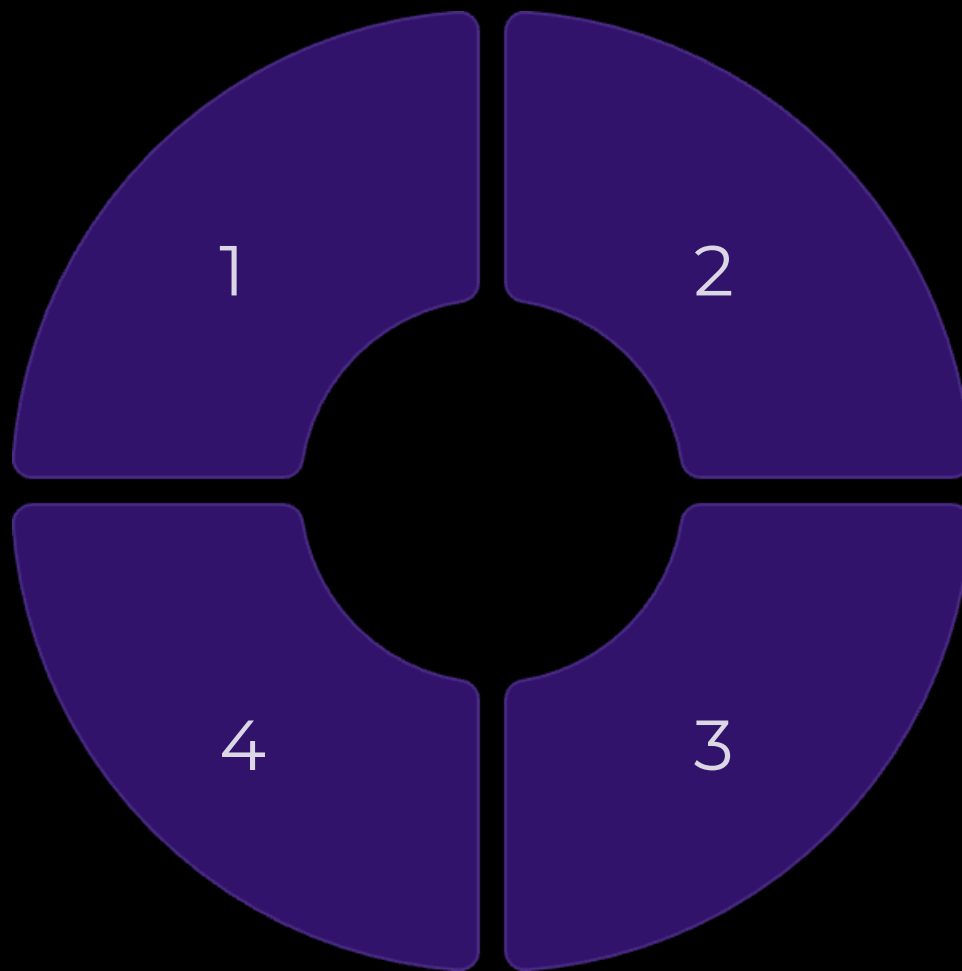
Εθνικές διεκδικήσεις στις αρχές του 20ού αιώνα

Ελλάδα

Διεκδικούσε τη Μακεδονία, την Ήπειρο και τα νησιά του Αιγαίου.

Μαυροβούνιο

Διεκδικούσε εδάφη στην Ερζεγοβίνη

Βουλγαρία

Επιδίωκε την προσάρτηση της Μακεδονίας και της Θράκης.

Σερβία

Ενδιαφερόταν για τη Βοσνία και τμήματα της Μακεδονίας.

Το Ανατολικό Ζήτημα: Ορισμός

Έναρξη

Το ζήτημα ξεκίνησε από τις αρχές του 18ου αιώνα.

Περιεχόμενο

Αφορούσε τη διανομή των εδαφών της παρακμάζουσας Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Εμπλεκόμενοι

Συμμετείχαν οι Μεγάλες Δυνάμεις και οι βαλκανικοί λαοί.

Η σημασία της επιστράτευσης

Κλήση στα όπλα

Η επιστράτευση σήμαινε κλήση των πολιτών στα όπλα.

Προετοιμασία

Προετοιμασία για ενδεχόμενο πόλεμο.

Μήνυμα

Έστελνε μήνυμα αποφασιστικότητας στους αντιπάλους.

Η έννοια της αντιπαράθεσης

Αντιπαλότητα

Η αντιπαράθεση
σήμαινε έντονη
αντιπαλότητα μεταξύ
των πλευρών.

Σύγκρουση

Περιελάμβανε
σύγκρουση
συμφερόντων και
επιδιώξεων.

Ένταση

Δημιουργούσε έντονες
διπλωματικές και
πολιτικές εντάσεις.

Η παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Στρατιωτική αδυναμία

Αδυναμία διατήρησης ελέγχου στις επαρχίες.

Οικονομικά προβλήματα

Χρέη και οικονομική εξάρτηση από ξένες δυνάμεις.

Διαφθορά

Εσωτερική διαφθορά και κακοδιοίκηση.

Εξεγέρσεις

Συνεχείς εξεγέρσεις των υπόδουλων λαών.

Οι αγώνες των βαλκανικών λαών

Εθνική αφύπνιση

Οι βαλκανικοί λαοί ανέπτυξαν εθνική συνείδηση.

Επαναστάσεις

Οργάνωσαν επαναστατικά κινήματα κατά των Οθωμανών.

Ανεξαρτησία

Σταδιακά κέρδισαν την ανεξαρτησία ή την αυτονομία τους.

Τα συμφέροντα της Ρωσίας

Θρησκευτικοί δεσμοί

Προστασία των ορθόδοξων χριστιανών

Πανσλαβισμός

Υποστήριξη των σλαβικών λαών

Πρόσβαση στη Μεσόγειο

Επιδίωξη διεξόδου στη θάλασσα

Τα συμφέροντα της Βρετανίας

1

Προτεραιότητα

Διατήρηση της ισορροπίας δυνάμεων
στην Ευρώπη

2

Στόχος

Εμπόδιση της ρωσικής επέκτασης προς
τη Μεσόγειο.

3

Μέσο

Υποστήριξη της εδαφικής ακεραιότητας
της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η κληρονομιά της κρίσης στα Βαλκάνια

Εθνικά κράτη

Η κρίση οδήγησε στη δημιουργία των σύγχρονων εθνικών κρατών στα Βαλκάνια.

Διεθνείς σχέσεις

Επηρέασε βαθιά τις διεθνείς σχέσεις και τις συμμαχίες στην Ευρώπη.

Ιστορική κληρονομιά

Οι εντάσεις και οι διεκδικήσεις της εποχής επηρεάζουν ακόμη και σήμερα την περιοχή.

1875

Εξέγερση στην Ερζεγοβίνη

1876

Επέκταση επαναστατικού κινήματος σε Βουλγαρία, Σερβία, Μαυροβούνιο

1877

Πόλεμος Ρωσίας - Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

1878

Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου

- Αυτονομη Βουλγαρία (σχεδόν όλη η Μακεδονία)
- Εις βάρος ελληνικών διεκδικήσεων

1878

Συνθήκη του Βερολίνου

- Περιορισμένη Βουλγαρία
- Σερβία, Μαυροβούνιο, Ρουμανία ανεξάρτητες
- Ανατολική Ρωμυλία αυτόνομη ηγεμονία

1885

Προσαρτηση Ανατολικής Ρωμυλίας από Βουλγαρία

- Ελλάδα επιστρατεύεται
- Παρεμβαση Μεγάλων Δυνάμεων αποτρέπει πολεμο

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟ ΚΟΥΙΖ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ

KOYUZ!!!!